

การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation
พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพ
สถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

Construction of Cognitive Test for Participants in Basic Hospital Accreditation
Curriculum on Quality Improvement in the Hospital (HA 201) of the
Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

วารุณี พันธุ์แพง* เมธิณี วงศ์วานิช รัมภการณณ์** พนิต เข้มทอง** และปานเทพ ลากเพชร***

Warunee Phanphaeng Methinee Wongwanich Rumpagaporn Panit Khemtong and
Panthep Larbkasorn

* สาขาวิชาบริหารธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรม หลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมแบบเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) รุ่นที่ 1 วันที่ 7-9 ตุลาคม 2558 กับผู้เข้าอบรมจำนวน 40 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามเป็นรายข้อในด้านค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้เข้าอบรมรุ่นที่ 2 วันที่ 8-10 มิถุนายน 2559 จำนวน 40 คน

ผลการศึกษาพบว่า แบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรม หลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) เป็นชนิดแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีข้อสอบที่สามารถใช้ได้จริง 14 ข้อ มีความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.60-0.73 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.50-0.80

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา คือ การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจควรมีการเพิ่มเติมการวัดทักษะการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ทราบถึงการวัดความรู้ความ

เข้าใจทั้งด้านการบรรยายและฝึกปฏิบัติ มีการจัดทำคู่มือหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) และ คู่มือการใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้หลักสูตรมีมาตรฐานสูงขึ้น

คำสำคัญ: แบบวัดความรู้ความเข้าใจ หลักสูตร

Abstract

The objective of this study was to construct of cognitive test for participants in basic hospital accreditation curriculum on quality improvement in the Hospital (HA 201) of the Healthcare Accreditation Institute (Public Organization). The population were participants in basic hospital accreditation curriculum on quality improvement in the Hospital (HA 201) of Healthcare Accreditation Institute totally 40 participants. The researcher created multiple choices learning test 40 questions.

According to collecting data, the researcher tried out research instrument for 40 participants for analysis the difficult index (p-value test) and discrimination index (r-value test). The population were participants in basic hospital accreditation curriculum on quality improvement in the Hospital (HA 201) of Healthcare Accreditation Institute totally 40 participants.

The results revealed that the construct of cognitive test were comprised of 14 questions that had 4 multiple choices in each topic got the p-value test between 0.57-0.73 and r-value test between 0.40-0.80.

The research recommendations were suggested that construct of cognitive test should be conducted by practical skills for more effective and should have Basic Hospital Accreditation Curriculum on Quality Improvement in the Hospital (HA 201) Guide book and Construction of Cognitive Test Manual for improving standard on the training program.

Keywords: Cognitive Test, Curriculum

ความสำคัญของปัญหา

การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) เพื่อสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ของหลักสูตร 9 หัวข้อในการจัดอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA201) ได้แก่ เรื่อง 1) ปรัชญาและแนวคิดพื้นฐานกระบวนการพัฒนาคุณภาพ 2) ความสุข ความผูกพันกับการพัฒนาคุณภาพ 3) ทักษะการเป็นโค้ช (Coaching Model) 4) กิจกรรมทบทวน 5) 3P (Purpose Process Performance) 6) 3C-PDSA 7) การทบทวนสู่การวางระบบ 8) CQI การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 9) การใช้ประโยชน์จาก Service Profile รูปแบบที่ใช้ในการอบรมจะเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการบรรยายและฝึกปฏิบัติ เป็นระยะเวลา 3 วัน และหลังเสร็จสิ้นการอบรมสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) มีการประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมหลังเสร็จสิ้นการอบรมสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ไม่สามารถนำผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมแค่เพียงอย่างเดียวมาวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจต่อการจัดหลักสูตรฝึกอบรม ทำให้สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) มีความจำเป็นต้องหาวิธีการวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรม เพื่อจะได้นำแบบวัดความรู้ความเข้าใจวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และสามารถนำข้อมูลมาพัฒนาหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพ

สถานพยาบาล (HA 201) เพื่อทราบผลการเรียนรู้ของผู้รับ การอบรมอย่างแท้จริง ผลลัพธ์ของการวัดความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร พัฒนาวิทยากร ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าอบรม โดยผลลัพธ์จากการวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมและนำไปสู่แนวทางพัฒนาหลักสูตรและวิทยากรของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

ประโยชน์ของการวิจัย

ผู้บริหาร วิทยากร และคณะกรรมการหลักสูตรของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ได้ทราบถึงการนำเครื่องมือวัดความรู้ความเข้าใจวัดผลลัพธ์ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) สามารถนำข้อมูลของการวัดความรู้ความเข้าใจเพื่อทราบผลการเรียนรู้ของผู้รับ การอบรมอย่างแท้จริง ผลของการวัดความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร คือ ผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 40 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่เน้นการศึกษาด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) ซึ่งเป็นการวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพ

สถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาแนวคิดทฤษฎีในการสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจตามระดับพฤติกรรมจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Cognitive Domain) ทดลองเครื่องมือกับผู้เข้ารับการอบรม รุ่นที่ 1 วันที่ 7-9 ตุลาคม 2558 จำนวน 40 คน และนำเครื่องมือการวิจัยไปใช้กับประชากรในรุ่นที่ 2 วันที่ 8-10 มิถุนายน 2559 จำนวน 40 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและคัดเลือกข้อคำถามไปใช้ในแบบวัดฉบับสมบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201)

ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการวิจัยสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจ ดังนี้ 1) การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย 2) การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจ 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) จำนวน 40 คน ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) รุ่นที่ 1 วันที่ 7-9 ตุลาคม 2558 จำนวน 40 คน และ นำเครื่องมือทดสอบจริง ในรุ่นที่ 2 วันที่ 8-10 มิถุนายน 2559 จำนวน 40 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เพื่อคัดเลือกข้อคำถามไปใช้ในแบบวัดฉบับสมบูรณ์

2. การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจ สำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ผู้วิจัยมีกระบวนการสร้างแบบวัด โดยมีรายละเอียดสำคัญดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการ

พัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ประกอบไปด้วย แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ แนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ แนวทางการวิเคราะห์ข้อสอบ แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาแบบวัดหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดตัวแปรและแนวทางในการจัดทำข้อคำถามสำหรับสร้างเครื่องมืองานวิจัย

2.2 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาการเรียนรู้ของหลักสูตรที่ต้องการวัด ได้ระบุหัวข้อเนื้อหา และระดับพฤติกรรม จากนั้นจึงกำหนดลักษณะของเนื้อหาที่นำมาใช้ในการสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้หลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) จำแนกตามลักษณะเนื้อหา จำนวน 9 หัวข้อ

2.3 ผู้วิจัยนำแผนผังการสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจ สำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย วิทยากรประจำหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามและ กำหนดพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Cognitive Domain) และภาษาที่ใช้ให้มีความเหมาะสม

2.4 ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามในแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) โดยเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งลักษณะแบบวัดความรู้ความเข้าใจดังกล่าว มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ตรวจเช็คคำตอบโดยการให้คะแนน ตอบถูกเป็น 1 คะแนน ตอบผิด เป็น 0 คะแนน

2.5 ผู้วิจัยผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาที่ระดับ

0.83 ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับแก้ข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 ผู้วิจัยนำแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ไปใช้ทดลอง (Try Out) กับกลุ่มผู้เข้าอบรม ครั้งที่ 1 ใน วันที่ 7-9 ตุลาคม 2558 จำนวน 40 คน ใช้ระยะเวลา 1 ชั่วโมงในการทำแบบวัดความรู้ความเข้าใจ

2.7 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและนำไปทดสอบ เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามเป็นรายข้อแบ่งแยกกลุ่มเก่งกลุ่มอ่อน โดยใช้เทคนิค 50/50 และวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.2-0.73 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.03-0.58

2.8 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มารวมเป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) เพื่อนำไปใช้ในการวัดผลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการจัดฝึกอบรมตามแผนประจำปีงบประมาณ และทำการประสานที่มหาวิทยาลัยในการจัดหลักสูตรฝึกอบรม HA 201 Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) และกำหนดวันในการทำแบบทดสอบ

3.2 ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบทดสอบให้ตรงตามจำนวนผู้เข้าอบรม หลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ในวันที่ 2 วันที่ 8-10 มิถุนายน 2559 จำนวน 40 คน

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการนำผลการวิเคราะห์ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) เพื่อตรวจสอบค่าความยากง่าย (p) และ ค่าอำนาจจำแนก (r) ความเที่ยงแบบทดสอบ KR-20 ให้ตรงตามเกณฑ์ทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัด มีการวิเคราะห์ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา Content Validity) ให้สามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหาที่ต้องการวัด

4.2 วิเคราะห์ค่าความยากง่ายของตัวถูกและตัวถูกของแบบวัด วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (Item difficulty, p) ของสัดส่วนระหว่างผู้เข้าอบรมที่ตอบแบบวัด แต่ละข้อได้ถูกต้อง กับจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดที่ตอบ

4.3 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัด ความรู้ความเข้าใจหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

4.4 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ (Item Objective Congruence: IOC) เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และความเหมาะสมของภาษา นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบด้านความตรงตามเนื้อหาโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบวัดกับผลการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้และออกแบบวัดจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ คัดเลือกแบบวัดโดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อสอบจากค่าดัชนีความสอดคล้อง

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีข้อสอบจำนวนทั้งหมด 14 ข้อ นำไปใช้จริงกับผู้เข้าอบรมหลักสูตรในวันที่ 2 วันที่ 8-10 มิถุนายน 2559 จำนวน 40 คน ผลการศึกษาผู้วิจัยขอเสนอด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า

1. ผลการวัดคุณภาพรายข้อของแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) พบว่ามีค่า Item Objective Congruence: IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1 จำนวน 40 ข้อของแบบทดสอบ และมีค่า Item Objective Congruence: IOC ทั้งฉบับ อยู่ที่ 0.83

2. ผลการตรวจสอบค่าความยากง่ายของแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ของแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อพบว่า แบ่งระดับความยากง่ายของแบบทดสอบได้ดังนี้

2.1 ข้อคำถามที่อยู่ในระดับค่อนข้างยาก คือ ข้อ 2, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 20, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 35, 38, 39, 40

2.2 ข้อคำถามที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 3, 6, 8, 10, 16, 18, 19, 21, 23, 28, 32, 34, 36, 37

2.3 ข้อคำถามที่อยู่ในระดับค่อนข้างง่าย คือ ข้อ 1

3. ผลการตรวจสอบคุณภาพข้อคำถามของแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ผู้วิจัยพบว่า ข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาค่าความยากง่าย มีจำนวน 14 ข้อ คือ ข้อคำถามข้อที่ 1, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 17, 20, 22, 24, 26 ข้อคำถามเหล่านี้สามารถใช้วัดความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ได้อย่างเหมาะสม ตามหัวข้อการเรียนรู้ของหลักสูตร

ตารางที่ 1 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของการทดสอบคะแนนแบบวัดความรู้ความเข้าใจสำหรับผู้เข้าอบรมหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) จำนวนผู้ทำแบบทดสอบ 40 คน

วิเคราะห์คะแนน สอบข้อที่	จำนวนคน	จำนวนคนที่ตอบ ถูก	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผล	คุณภาพของ ข้อสอบ
1	40	26	0.65	2.24	.65	ค่อนข้างง่าย	.40	ดี	ใช้ได้
2	40	23	0.57	2.32	.57	ปานกลาง	.45	ดี	ใช้ได้
3	40	29	0.72	2.13	.73	ค่อนข้างง่าย	.55	ดี	ใช้ได้
4	40	31	0.77	2.14	.78	ค่อนข้างง่าย	.45	ดี	ใช้ได้
5	40	29	0.72	1.71	.73	ค่อนข้างง่าย	.55	ดี	ใช้ได้
6	40	26	0.65	1.54	.65	ค่อนข้างง่าย	.50	ดี	ใช้ได้
7	40	24	0.60	1.64	.60	ค่อนข้างง่าย	.80	ดีมาก	ใช้ได้
8	40	26	0.65	1.51	.65	ค่อนข้างง่าย	.50	ดี	ใช้ได้
9	40	24	0.60	1.64	.60	ค่อนข้างง่าย	.60	ดีมาก	ใช้ได้
10	40	26	0.65	1.22	.65	ค่อนข้างง่าย	.60	ดีมาก	ใช้ได้
11	40	29	0.72	1.26	.73	ค่อนข้างง่าย	.55	ดี	ใช้ได้
12	40	27	0.67	0.58	.68	ค่อนข้างง่าย	.65	ดี	ใช้ได้
13	40	27	0.67	0.71	.68	ค่อนข้างง่าย	.65	ดี	ใช้ได้
14	40	26	0.65	2.24	.68	ค่อนข้างง่าย	.60	ดี	ใช้ได้

ทั้งนี้จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. จากการ ประมวลผล หลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล

(องค์การมหาชน) พบว่าหัวใจสำคัญของหลักสูตรคือการบูรณาการเครื่องมือพัฒนาคุณภาพโดยออกแบบการเรียนการสอนออกเป็นหัวข้อการเรียนรู้ 9 หัวข้อ แสดงความสัมพันธ์ของจำนวนข้อสอบที่สร้างและจำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง Limrat (2008: 2)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนข้อสอบที่สร้างและจำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง

หัวข้อ	จำนวนข้อสอบที่สร้าง	จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง
1. ปรัชญาและแนวคิดพื้นฐานกระบวนการพัฒนาคุณภาพ	7	3
2. ความสุข ความผูกพัน กับการพัฒนาคุณภาพ	5	2
3. Coaching Model	2	1
4. กิจกรรมทบทวน	11	3
5. 3P (Purpose Process Performance)	1	1
6. 3C-PDSA	3	1
7. การทบทวนสู่การวางระบบ	4	1
8. CQI การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	6	1
9. การใช้ประโยชน์จาก Service Profile	1	1
รวม	40	14

จากตาราง แสดงความสัมพันธ์ของจำนวนข้อสอบที่สร้างและจำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง พบว่าสามารถครอบคลุมหัวข้อการเรียนรู้ได้ครบทั้ง 9 หัวข้อการเรียนรู้

1) หัวข้อ ปรัชญา และ แนวคิด พื้นฐาน กระบวนการพัฒนาคุณภาพ จำนวนข้อสอบที่สร้าง 7 ข้อ จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง 3 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 42.86 ควรปรับปรุงข้อคำถาม

2) หัวข้อความสุข ความผูกพัน กับการพัฒนาคุณภาพ จำนวนข้อสอบที่สร้าง 5 ข้อ จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง 2 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 40 ควรปรับปรุงข้อคำถาม

3) หัวข้อ Coaching Model จำนวนข้อสอบที่สร้าง 2 ข้อ จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 50 ควรปรับปรุงข้อคำถาม

4) หัวข้อกิจกรรมทบทวน จำนวนข้อสอบที่สร้าง 11 ข้อ จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง 3 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 27.27 ควรปรับปรุงข้อคำถาม

5) หัวข้อ 3P (Purpose Process Performance) จำนวนข้อสอบที่สร้าง 1 ข้อ จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีมาก

6) หัวข้อ 3C-PDSA จำนวนข้อสอบที่สร้าง 3 ข้อ จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ควรปรับปรุงข้อคำถาม

7) หัวข้อ การทบทวนสู่การวางระบบ จำนวนข้อสอบที่สร้าง 4 ข้อ จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 25 ควรปรับปรุงข้อคำถาม

8) หัวข้อ CQI การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จำนวนข้อสอบที่สร้าง 6 ข้อ จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 16.67 ควรปรับปรุงข้อคำถาม

9) หัวข้อ การใช้ประโยชน์จาก Service Profile จำนวนข้อสอบที่สร้าง 1 ข้อ จำนวนข้อสอบที่ใช้ได้จริง 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีมาก

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับพฤติกรรม การเรียนรู้ในกลุ่มพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นความสามารถและทักษะทางด้านสมองในการคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ซึ่งแยกย่อยได้เป็น 6 ชั้น ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า สามารถอธิบายข้อคำถามตามแบบวัดความรู้ความเข้าใจได้ดังนี้

1.1 ข้อคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ คือ ข้อ 5, 7, 8, 31, 33, 40

1.2 ข้อคำถามที่เกี่ยวกับความเข้าใจ คือ ข้อ 2, 6, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 21, 22, 26, 27, 30, 37

1.3 ข้อคำถามที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ คือ ข้อ 1, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 35, 38, 39

1.4 ข้อคำถามที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ คือ ข้อ 3, 4, 23, 24, 25, 28, 29, 32, 34, 36

1.5 ข้อคำถามที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์ ไม่มีข้อใดเข้าเกณฑ์

1.6 ข้อคำถามที่เกี่ยวกับการประเมินค่า ไม่มีข้อใดเข้าเกณฑ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่าการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดความรู้ความเข้าใจ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษา คือ Saesuntia (2010) ที่ได้ระบุในงานวิจัยว่า การพัฒนาแบบวัดความรู้ความเข้าใจและการหาคุณภาพของแบบทดสอบ ต้องมีองค์ประกอบคุณภาพแบบวัด คือ มีค่าความยากระหว่าง 0.35 ถึง 0.78 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง 0.22–0.67 ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) ค่าความเที่ยง และสอดคล้องกับ Kummasorn (2012) ที่ได้ระบุว่าแบบทดสอบควรมีค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้แสดงความน่าเชื่อถือของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ ส่วนงานวิจัยต่างประเทศสอดคล้องกับ Miller, K. (2010) ได้ระบุว่า ปัจจัยของข้อคำถามการออกแบบคำถามมีผลต่อการคิดวิเคราะห์คำตอบของผู้ตอบแบบทดสอบเป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. แบบวัดความรู้ความเข้าใจควรมีการเพิ่มเติมการวัดทักษะการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ทราบถึงการวัดความรู้ความเข้าใจทั้งด้านการบรรยายและฝึกปฏิบัติ

2. ควรมีการจัดทำคู่มือหลักสูตร Hospital Accreditation พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล (HA 201) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) และ คู่มือการใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้หลักสูตรมีมาตรฐานสูงขึ้น

References

- Miller, K. (2010). *Science Business Media*. United States of America.
- Limrat, N. (2008) *Measurement and Evaluation*. Bangkok: Khonkaen Universit. [in Thai].
- Kummasorn, N. (2012). *The research of the test by English dictation test to Proficiency test on English as a foreign language and analytica error in English communication*. Chonburi: Rajamangala University of Technology Tawan. [in Thai].
- Saesuntia, W. (2010) *A Construction of Knowledge Test and Performance Test in Career and Technology Strand for Prathomsuksa 6 Students, Phetchabun*. Phetchabun Rajabhat University. [in Thai].